
Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2022

Przypominamy, że obowiązkiem doradcy jest posiadanie bieżącej wiedzy na temat zasad metodycznych Polskiego FADN.

Wymagana jest znajomość:

- **Instrukcji prowadzenia zapisów w książkach rachunkowych** - na stronie numer 6 znajduje się wykaz zmian w porównaniu z 'Instrukcją...' obowiązującą w roku 2021;
- **Instrukcji Kodowania oraz Wykazów Kodów;**
- dokumentu zawierającego '**Różnice w formularzach książek rachunkowych w latach 2021-2022**' - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fadn.pl, zakładka Metodyka/Zbieranie danych/Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Uwag metodycznych dotyczących roku obrachunkowego 2022** - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fadn.pl, zakładka Metodyka/Zbieranie danych/Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Pytań i Odpowiedzi** zamieszczonych na stronie internetowej <http://fadn.pl/metodyka/zbieranie-danych/pytania-i-odpowiedzi/>.

Praca z danymi wymaga przestrzegania **czterech kluczowych zasad:**

1. W Systemie **należy rejestrować rzeczywiste dane rachunkowe**. Niedopuszczalne jest celowe dopasowywanie danych do testów. Komunikat testu nie oznacza, że dane rachunkowe są nieprawidłowe. W zdecydowanej większości przypadków wystarczy jeśli doradca, na podstawie informacji uzyskanych od rolnika, wprowadzi wyjaśnienie zawierające przyczynę wystąpienia danej sytuacji;
2. **Dane rachunkowe muszą być spójne**, np.: jeśli wykazywany jest zbiór roślin to w gospodarstwie powinny wystąpić: maszyny do uprawy i zbioru (własne lub dzierżawione) lub usługi zewnętrzne w zakresie uprawy i zbioru;
3. **Wyjaśnienie do komunikatu testu powinno zawierać informację na temat przyczyn** wystąpienia danej sytuacji;
4. **Opis kodu powinien być precyzyjny**, np. w przypadku dotacji opis kodu powinien umożliwić jednoznaczne określenie programu wsparcia z którego pochodzi dana dotacja (np. JPO 2022), a w przypadku środków trwałych do jakiej grupy środków trwałych należy i jakie jest jego przeznaczenie (np. Ciągnik New Holland T5). Opis dotacji/środka trwałego w KWiW i w Indywidualnym Wykazie Kodów powinien być identyczny.

CZĘŚĆ I. Dodatkowe zapisy w Systemie RDR obowiązujące w roku obrachunkowym 2022, które nie występują w formularzach i instrukcjach do zbierania danych za rok obrachunkowy 2022.

Dodatkowe zapisy wprowadzone do Systemu RDR wynikają z konieczności uzupełnienia informacji dotyczących roku obrachunkowego 2022, które nie mogły znaleźć się w formularzach do zbierania danych. Przygotowanie formularzy i instrukcji musiało zostać zakończone w połowie 2021 roku, gdy nie był znany np. ostateczny kształt programów wsparcia rolnictwa na kolejny rok. W związku z tym:

1. W wykazie kodów wydzielono kody:

- 21-62-nn   Uzupełniająca Płatność Podstawowa (UPP)
- 24-68-nn   Pakiet 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk
- 24-69-nn   Pakiet 9. Retencjonowanie wody
- 24-93-nn   Zarządzanie ryzykiem - dopłaty do składek na ubezpieczenie od strat spowodowanych chorobami zwierząt/M17
- 27-23-nn   Dotacje do nawozów

Wprowadzono kody uszczegółowienia aby była możliwość rozróżnienia dotacji do wapnowania gleb (kod uszczegółowienia = 1) od pozostałych dotacji do zakupu nawozów mineralnych (kod uszczegółowienia = 9).

ZMIANY METODYCZNE:

2. Urządzenia do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Prosimy o uzupełnienie informacji na temat mocy instalacji (w kW) **w tabeli 4 SAiZ**, w kolumnie 'Charakterystyka', podobnie w **KWiW** w przypadku zakupu oraz w **KOiz** w przypadku nieodpłatnego przekazania do gospodarstwa rolnego, zakończenia inwestycji własnej.

Prosimy także o odpowiedź na pytanie 3.16.2 **w tabeli 'Informacje Ogólne' KOiz** (pytanie nieobowiązkowe w roku obrachunkowym 2022). Dotyczy ono ilości energii elektrycznej (w kWh) wyprodukowanej w danym roku obrachunkowym przez urządzenia wytwarzające energię elektryczną ze źródeł odnawialnych będące w posiadaniu rolnika. Informację na ten temat można pozyskać bezpośrednio z ww. urządzenia lub aplikacji mobilnej czy komputerowej dostarczanej przez producenta urządzenia w celu monitorowania pracy systemu.

CZĘŚĆ II. Uwagi pozostałe:

1. Lista **kodów uszczegółwiających** dla dotacji i wsparcia o charakterze wyjątkowym innych niż z tytułu klęsk żywiołowych (**kod 29-39-nn**). Kolorem czerwonym oznaczono kody wprowadzone w roku obrachunkowym 2022.
  - Kod 21 – nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów jabłek;
  - Kod 22 – nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów świń;
  - Kod 31 – pomoc finansowa dla producentów świń na wyrównanie kwoty dochodu w związku ze zwalczaniem ASF;
  - Kod 32 – rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymywanie w gospodarstwie zwierząt z gatunku świnia (*Sus scrofa*) objętych programem bioasekuracji;
  - Kod 5 – pomoc dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich;
  - Kod 63 – pomoc dla producentów mleka, którzy w latach 2019-2020 nie otrzymali zapłaty za sprzedane mleko;
  - Kod 7 – pomoc dla producentów rolnych, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym w związku z epidemią COVID – 19;
  - Kod 71 – pomoc dla rolników utrzymujących lochy i prosięta (utrata płynności COVID-19);
  - Kod 72 – pomoc dla producentów chmielu, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z uzyskaniem obniżonego dochodu z tytułu uprawy chmielu w 2020 r. lub 2021 r.;
  - Kod 73 – pomoc finansowa w zakresie wsparcia finansowego rodziny, której zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w gospodarstwie rolnym w 2022 r. szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (Pomoc klęskowa dla rodzin);
  - Kod 8 – zwrot dyscypliny finansowej;
  - Kod 9 – pozostałe dotacje i wsparcie o charakterze wyjątkowym.

UWAGA: Pomoc de minimis na refundację do 50% wydatków poniesionych przez producenta rolnego, w którego gospodarstwie utrzymywane są zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*) należy kodować **27-39-nn** 'Pozostałe dotacje do kosztów produkcji zwierzęcej'.

2. **Grupa kodów 2*** zarezerwowana jest dla **wsparcia pochodzącego ze środków publicznych (ARiMR, gmina)**. Błędem jest rejestrowanie pod tą

grupą kodów wsparcia, premii i innych wpłat pochodzących od podmiotów prywatnych, np. premii za zrealizowane dostawy tuczników.

Prosimy używać **różnych końcówek -nn dla dotacji** za poprzedni i bieżący rok, np. JPO 2021 kod 21-10-01, JPO 2022 kod 21-10-02.

W przypadku **dotacji wypłacanych w ratach**, w rodzaju 'Premia dla młodych rolników' lub 'Restrukturyzacja małych gospodarstw', w momencie przyznania I raty płatności konieczne jest zapisanie po stronie wpływów (kol. 9 i 11) pełnej kwoty dotacji, a w części dotyczącej wpłat (kol. 12) kwoty I raty.

Przykład:

Miesiąc	Lp.	Wyszczególnienie /a	Kod	Ilość /c np. z faktury [kg, dt, l, ha, m ³ , h, szt.]	Wpływy			Otrzymane wpłaty w wartości brutto		Kod zapisu /e		
					Wartość netto /d		Stawka VAT	Wartość brutto				
					[zł]	[gr]	[%]	[zł]	[gr]		[zł]	[gr]
02	6	Premia dla młodych rolników	24-41-01		150 000	00	-	150 000	00	120 000	00	2
							-					

3. Ilość energii elektrycznej pobrana z sieci energetycznej

W tabeli 'Informacje ogólne' KOiZ, w pytaniu 3.15. w roku obrachunkowym 2022 miała miejsce zmiana metodyczna. Prosimy zwrócić uwagę, że w tej pozycji należy podać, jaka ilość energii elektrycznej (w kWh) została pobrana z sieci energetycznej przez gospodarstwo. **Dotyczy to wszystkich gospodarstw**, niezależnie, czy prowadzą one produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, czy też nie.

4. Produkcja energii odnawialnej

W KOiZ, w tabeli 'INFORMACJE OGÓLNE', grupa pytań 3.16. dotyczy produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Pytania dotyczą wyłącznie instalacji wchodzących w skład majątku gospodarstwa rolnego oraz instalacji wchodzących w skład majątku gospodarstwa domowego, jeśli część energii elektrycznej jest zużywana w gospodarstwie rolnym.

Przykład:

W roku 2020 rolnik założył instalację fotowoltaiczną. Z danych dotyczących zużycia energii elektrycznej w roku 2022 wynika, że 80% energii było zużywane przez gosp. domowe, pozostałe 20% przypada na gospodarstwo rolne. Prawidłowe zapisy w poszczególnych księzkach rachunkowości rolnej powinny przedstawiać się następująco:

- SAiZ, tab. 4 'Melioracje szczegółowe, budynki i budowle, środki transportowe, maszyny i urządzenia' - **brak zapisów**, ponieważ większość energii jest zużywane przez gospodarstwo domowe;

- KWiW, tab. 'Wydatki' – pod kodem 82-10-00 należy zapisać **pełną kwotę wydatków na energię elektryczną** (dom + gosp. rolne), wynikającą z rozliczenia z zakładem energetycznym;
- KOiZ, tab. 'Informacje ogólne' - punkty 3.15. oraz 3.16.1. należy wypełnić zgodnie z rozliczeniami z dostawcą energii elektrycznej, które miały miejsce w danym roku obrachunkowym (dom + gosp. rolne).
- KOiZ, tab. 11 'Rozdysponowanie kosztów wspólnych' – w wierszu dotyczącym opłaty za energię elektryczną (kod 82-10-00) należy wpisać odpowiednio 20% w kolumnie 4 'Gospodarstwo rolne' oraz 80% w kolumnie 5 'Gosp. domowe'.

Punkty 3.15 oraz 3.16.1 należy wypełnić zgodnie z rozliczeniami z dostawcą energii elektrycznej, które miały miejsce w danym roku obrachunkowym, nawet jeśli okres rozliczeniowy obejmuje inny rok obrachunkowy.

Przykład:

Gospodarstwo rozlicza się z dostawcą energii elektrycznej w okresach półrocznych, w kwietniu i październiku. W rozliczeniu kwietniowym wystąpiły następujące ilości kWh.

- ilość wprowadzona do sieci energetycznej z urządzeń w posiadaniu gospodarstwa rolnego – 1200 kWh;
- ilość pobrana z sieci energetycznej – 2700 kWh;
- ilość energii elekt. zakupiona od dostawcy (pobrana - wprowadzona) = 2700 kWh – 1200 kWh = 1500 kWh → zapisana w tab. Wydatki KWiW.

W rozliczeniu październikowym wystąpiły następujące ilości kWh.

- ilość wprowadzona do sieci energetycznej z urządzeń w posiadaniu gospodarstwa rolnego – 2100 kWh;
- ilość pobrana z sieci energetycznej – 2000 kWh;
- ilość energii elekt. zakupiona od dostawcy (pobrana - wprowadzona) = 0 → pozostaje 100 kWh do rozliczenia w kolejnym okresie obrachunkowym.

W powyższym przypadku:

- w punkcie 3.16.1. ilość wyniesie 3300 kWh (=1200 kWh + 2100 kWh)
- w punkcie 3.15. ilość wyniesie 4700 kWh (=2700 kWh + 2000 kWh).

5. **Aktualizacja wartości ziemi**

Prosimy zwrócić uwagę na konieczność bieżącej aktualizacji wartości ziemi w gospodarstwach. W części gospodarstw od wielu lat nie zmieniła się wycena ziemi. **Aktualizację wyceny** należy przeprowadzić **na koniec roku obrachunkowego**, w tabeli 'Zasoby ziemi własnej na dzień 31.12.' SWAiZ.

6. **Uprawy o różnym przeznaczeniu**

Poszczególne gatunki roślin mogą być uprawiana do różnych celów. Należy mieć to na uwadze w momencie wyboru kodu z 'Instrukcji kodowania' ponieważ np. uprawa przeznaczona do konsumpcji przez człowieka może mieć przypisany inny kod niż uprawa pastewna.

Przykład 1:

Topinambur na pasze → kod 61-51-50 'Topinambur'

Topinambur jako warzywo, do konsumpcji przez człowieka → kod 61-72-39 'Pozostałe warzywa korzeniowe i bulwiaste'

Przykład 2:

Facelia na nasiona → kod 62-90-00 'Pozostałe plantacje nasienne'

Facelia na przyoranie (zielony nawóz) → kod 64-30-00 'Nawozy zielone'

7. **Cykl krótki**

Zapisy w tabeli 11 SAiZ i/lub w tabeli 12 KOiZ, tj. 'Produkcja roślinna w toku - cykl krótki', powinny być **spójne z zapisami w tabeli 4 KOiZ** 'Uprawy'. Oznacza to, że jeżeli w tab. 4 KOiZ wykazano uprawy ozime to w tabeli 11 SAiZ powinny zostać wyszczególnione nakłady poniesione na daną roślinę (przede wszystkim nasiona, ale również nawozy). Podobnie jeżeli w tabeli 4 KOiZ wykazano powierzchnię zimowej okrywy zielonej (kolumna 12) to w tabeli 12 KOiZ powinny zostać wykazane nakłady na rośliny ozime do zbioru w roku następnym (i/lub poplony ozime).

Należy zwrócić uwagę, czy zapisy w tabeli 11 SAiZ i/lub 12 KOiZ pozwalają na jednoznaczną identyfikację danego kosztu. Prosimy, zwłaszcza w opisie kodu 51-10-00 'Materiał siewny i rozmnożeniowy', określić gatunek rośliny, której dotyczy poszczególny koszt np. 'Nasiona pszenicy ozimej'.

Konieczne jest również zweryfikowanie czy wykazana ilość nasion czy nawozów jest adekwatna do powierzchni wykazanej pod daną uprawą ozimą, tj. czy normy ilościowe wysiewu czy nawożenia nie zostały przekroczone.

8. Należy unikać **zbiorczego zapisywania** różnych usług (również czynszów za maszyny), nasion, nawozów użytych w cyklu krótkim **w jednym wierszu** – utrudnia to testowanie i zwiększa ryzyko popełnienia błędu.

9. **Powierzchnia ziemi użytkowanej**

Jeżeli w ciągu roku rolnik zakupił ziemię i rozpoczął jej użytkowanie (siew, zabiegi pielęgnacyjne), ale nie była to uprawa do zbioru w bieżącym roku obrachunkowym (typowy przykład to **oziminy do zbioru w roku następnym**) to powierzchni tej ziemi **nie należy uwzględniać w tabeli 2 KOiZ** 'Powierzchnia ziemi wg tytułu i sposobu użytkowania'.

10. **Zwierzęta zaliczane do OGA**

W zapisach dotyczących zwierząt prosimy stosować najbardziej aktualną definicję zwierząt zaliczanych do OGA. Są to: akwakultury (za wyjątkiem ryb); zwierzęta futerkowe (za wyjątkiem królików), z komercyjnej hodowli zwierząt domowych: psy, koty, ptaki, itp., owady (za wyjątkiem pszczół).

Oznacza to, że ryby, króliki, pszczoły są zaliczane do kategorii 'Pozostałych zwierząt' co ma znaczenie w rejestracji i kodowaniu pasz, np. w tabeli 7 KOiZ 'Zużycie produktów własnych (potencjalnie towarowych) na siew, sadzenie, pasze, wylęg oraz przerób'.

11. **Sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie i rolniczy handel detaliczny**

Bezpośrednie wprowadzanie na rynek przez rolnika, na małą skalę, żywności wyprodukowanej przez gospodarstwo rolne może odbywać się w ramach dostaw bezpośrednich, sprzedaży bezpośredniej, rolniczego handlu detalicznego (RHD) i działalności marginalnej, ograniczonej i lokalnej (MOL). Prosimy zwrócić uwagę, że te formy działalności są **ściśle sformalizowane przepisami prawa** i nie należy ich mylić ze standardową sprzedażą np. do punktu skupu, pośredników.

Cechami wspólnymi ww. form działalności są:

- **konieczność rejestracji** w Państwowej Inspekcji Sanitarnej (produkty pochodzenia roślinnego) i/lub Powiatowym Inspektoracie Weterynarii (produkty pochodzenia zwierzęcego);
- **ograniczenie terytorialne sprzedaży** - do województwa, w którym prowadzona jest produkcja, oraz województw przyległych (wyjątek - RHD);
- **ograniczenie ilościowe sprzedaży**. W przypadku sprzedaży bezpośredniej jest to np. 1000 litrów mleka tygodniowo. Natomiast

w ramach RHD można sprzedać maksymalnie np. 2600 kg produktów mlecznych rocznie (ok. 50 kg tygodniowo).

Przykład:

Gospodarstwo sprzedaje w ciągu roku kapustę (surową i kiszoną) o łącznej wartości 30 tys. zł. Z tego wartość sprzedaży kapusty surowej do zakładu przetwórstwa wyniosła 20 tys. zł, wartość sprzedaży kapusty surowej sąsiadom rolnika była równa 2 tys. zł. Pozostała kwota (8 tys. zł) pochodziła ze sprzedaży kapusty kiszonej, w ramach zarejestrowanego przez rolnika rolniczego handlu detalicznego (RHD).

W ww. przypadku, w tabeli Informacje ogólne KOiZ, w podpunktach 1.7.1. - .3. powinny znaleźć się następujące wartości:

1.7.	Jaką część przychodów ze sprzedaży prod. rolniczych surowych i przetworzonych (w %) stanowią:	100
1.7.1.	przychody ze sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych:	0
1.7.2	przychody ze sprzedaży w ramach rolniczego handlu detalicznego:	27
1.7.3	pozostałe przychody ze sprzedaży produktów rolniczych:	73

UWAGA: **W punkcie 1.7.1.** 'przychody ze sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych' prosimy uwzględnić **przychody w ramach działalności: 'sprzedaż bezpośrednia' oraz 'dostawy bezpośrednie'**.

12. Zazielenienie

Tabelę 'Informacje dotyczące zazielenienia' w KOiZ należy wypełnić zgodnie ze złożonym w ARiMR wnioskiem o przyznanie jednolitej płatności obszarowej oraz płatności za zazielenienie. Nie należy uwzględniać w niej powierzchni dodzierżawionej do której o dopłaty występuje właściciel ziemi.

13. Kodowanie kosztów paliwa do użytych / dzierżawionych maszyn

Koszty paliwa związane z użytkowaniem maszyn nie będących własnością gospodarstwa należy rejestrować kodami z grupy 53-2 'Materiały pędne'.

UWAGA: Jeżeli gospodarstwo rolne korzysta z usług zewnętrznych (rejestrowane pod kodami z grupy 7) jednak ponosi koszt paliwa związanego z realizacją ww. usług to w takim przypadku koszt paliwa należy doliczyć do wartości usług zewnętrznych.

14. Czynsze dzierżawne za ziemię płacone w ratach

Prosimy, aby przy rejestracji I raty w części 'Wydatki' została wpisana pełna kwota należna z tytułu czynszu za cały rok, natomiast wartość I raty powinna być uwzględniona w części '...wyплаты...'. W ten sposób powstanie zobowiązanie (kod zapisu = 2), które w następnych miesiącach będzie spłacane wypłatami z tytułu kolejnych rat ('Wydatki' = 0, '...wyплаты...' > 0, kod zapisu = 3).

UWAGA: ilość hektarów ziemi, których dotyczy czynsz należy wykazać wyłącznie w wierszu dotyczącym I raty.

Przykład:

Miesiąc	Lp.	Wyszczególnienie /o	Kod	Ilość zawiesz zakupiony h	J.m. dla kol. 7	Ilość op. z faktury [kg, dt, l, ha, m3, h, szt.]	Wydatki			Dokonane wypłaty w wartości brutto	Kod zapisu /c	Rozliczenie z t.p. z miesiąca /d			
							Wartość netto /b	Stawk a VAT	Wartość brutto						
1	2	3	4	5	6	7	[zł]	[gr]	[%]	[zł]	[gr]	11	12	13	
02	1	Czynsz dzierżawny_1 rata	87-21-00		ha	12,34	16 000	00	-	16 000	00	4 000	00	2	
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
06	2	Czynsz dzierżawny_2 rata	87-21-00									4 000	00	3	01/02
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
10	1	Czynsz dzierżawny_3 rata	87-21-00									4 000	00	3	01/02

Opłatę podatku rolnego dotyczącego dodzierżawionej ziemi należy kodować kodami czynszów dzierżawnych z wykazu: 87-1 'Czynsze dzierżawne za użytkowanie do 1 roku' lub/i 87-2 'Czynsze dzierżawne za użytkowanie powyżej 1 roku'.

15. Wycena budynków / użytków rolnych

Prosimy pamiętać, że dokonując wyceny budynku nie należy uwzględniać wartości urządzeń technicznych stanowiących jego wyposażenie (np. zgarniacza obornika czy automatycznych poidel). Urządzenia techniczne będące wyposażeniem budynków należy rejestrować jako oddzielny środek trwały.

Podobnie, określając wartość użytków rolnych będących własnością rolnika (SAiZ, tabela 1 / SWAiZ, tabela 1(1), Lp. 1.1.) należy uwzględnić wyłącznie wartość ziemi, bez nasadzeń trwałych oraz ulepszeń w rodzaju melioracji czy ogrodzeń – są one rejestrowane oddzielnie, odpowiednio w:

- tabeli 2 'Nasadzenia drzew i krzewów plonujących w sadach i na plantacjach wieloletnich';
- tabeli 3 'Drzewostan leśny';
- tabeli 4 'Melioracje szczegółowe, budynki i budowle, środki transportowe, maszyny i urządzenia'.

16. **Zakupy maszyn i urządzeń**

Prosimy zwrócić uwagę, że zakupy używanych maszyn i urządzeń, których wartość w stanie nowym przekracza równowartość 300 EUR, należy rejestrować pod kodami z grupy 1* 'Środki trwałe'. Rejestracja środków trwałych pod kodem 55-00-00 'Pozostałe materiały oraz drobne narzędzia i przedmioty o małej wartości o charakterze ogólnogospodarczym' jest błędem.

17. **Inwestycje w sadach**

Błędem jest zakończenie inwestycji tuż po posadzeniu sadzonek, np. w roku rozpoczęcia inwestycji lub w momencie pozyskania pierwszego, niepełnego plonu. Sprzedaż okazjonalnego zbioru z sadu 'w inwestycji', który nie wszedł jeszcze w pełne owocowanie, w tab. Wpływy KWiW należy kodować 89-00-00. Inwestycje w sadach i plantacjach wieloletnich uznaje się za zakończone w momencie **wejścia w pełne owocowanie**. Dopiero wtedy powierzchnię zakończonej inwestycji należy wykazać w **tab. 4 KOiZ 'Uprawy'**.

Należy również zwrócić uwagę na czas użytkowania plantacji, np. jest mało prawdopodobne aby plantacja truskawek była użytkowana przez 15 lat.

18. **Ilości produktów nietowarowych (siano, kiszonki, słoma) wykazane na zapasie**

Ilości produktów nietowarowych wyprodukowanych w gospodarstwie (siano, kiszonki, słoma) wykazane na zapasie, na SP i/lub SK, powinny być spójne ze zbiorami upraw z których są wytwarzane. Np. ilość na SK ww. produktów nie może być wyższa niż zbiory wskazanych upraw (występują straty masy podczas przetwarzania, część zielonej masy i produktów przetworzonych jest wykorzystywana w produkcji w trakcie roku).

UWAGA: Słoma zakupiona nie może być rejestrowana na zapasie jako produkt własny gospodarstwa.

19. **Weryfikacja kosztu odtworzenia (zakupu lub budowy) środków trwałych**

UWAGA: dotyczy gospodarstw rozpoczynających uczestnictwo w Polskim FADN w roku obrachunkowym 2022 → komunikaty testu PTI 00303

Przypominamy, że **wartość bieżąca = wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie** (wartość zakupu lub szacowany koszt budowy, w stanie nowym, z dnia szacowania) - **dotychczasowe umorzenie**.

Wyliczona przez test Systemu RDR wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie ma za zadanie pomóc Państwu w określeniu, czy dany środek trwały jest wyceniony poprawnie, tj. czy za podaną kwotę rolnik byłby w stanie pozyskać

obecnie identyczny lub zbliżony środek trwały (w stanie nowym, jeżeli środek trwały został pozyskany w stanie nowym lub w stanie używanym z dnia pozyskania, jeżeli pozyskano używany środek trwały).

Prosimy mieć na uwadze, że test ma za zadanie wyeliminowanie znaczących (kilkukrotnych) różnic w wycenie. Jeśli różnice w wycenie są niewielkie nie ma potrzeby korygowania wartości bieżącej.

Jeśli wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie jest w Państwa ocenie zbyt niska to (przyjmując, że rok rozpoczęcia eksploatacji i liczba lat użytkowania nie ulegną zmianie) należy zmienić wartość bieżącą środka trwałego o taką krotność jak relacja prawidłowej wartości kosztów odtworzenia w gospodarstwie do tej wykazanej w teście.

Przykład – wyliczenie prawidłowej wartości bieżącej:

- Wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie wykazana w teście – 10 tys. zł

- Prawidłowa wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie – 30 tys. zł

W powyższej sytuacji prawidłowa wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie jest trzykrotnie większa niż wykazana w teście. Stąd jeśli obecna wartość bieżąca na SP roku 2022 wynosi 6 tys. zł to prawidłowa wartość bieżąca powinna wynosić: $3 \times 6 \text{ tys. zł} = 18 \text{ tys. zł}$.

Dodatkowe uwagi:

- W szczególnych wypadkach niska wartość może mieć wytłumaczenie w przeprowadzeniu **remontu kapitalnego całkowicie zamortyzowanego środka trwałego**. W tej sytuacji wykazana wartość jest wartością przeprowadzonego remontu kapitalnego więc wystarczy wpisać do Systemu RDR odpowiednie wyjaśnienie;
- Prosimy zwrócić uwagę **czy użyty kod jest prawidłowy**. W poprzednich latach niektóre opisy do kodów sugerowały, że dany obiekt może być budowlą (kody 15-2*), a nie budynkiem (kody 15-10-nn). Definicja budowli i budynków znajduje się w 'Instrukcji prowadzenia zapisów... wersja 2022', str. 80 i 81;
- Istotną informacją jest, **czy dany środek trwały został pozyskany przez gospodarstwo jako nowy czy jako używany**. W szczególności dotyczy to środków transportowych, maszyn i urządzeń. W przypadku używanych środków trwałych wartość wskazana przez test będzie przybliżoną wartością zakupu danego środka trwałego.

Przykłady błędów:

- **Rok rozpoczęcia eksploatacji środka trwałego** w SAiZ równy **2022**;
- **Liczba lat dalszego użytkowania** w przypadku **zamortyzowanych środków trwałych różna od zera**. Przypominamy, że zamortyzowane środki trwałe użytkowane nadal w gospodarstwie należy zapisać z wartością 1 i liczbą lat dalszego użytkowania równą 0;
- **Korekta wartości bieżącej na zero**, mimo, że liczba lat dalszego użytkowania jest różna od zera, np. środka trwałego przeznaczonego do likwidacji w ciągu roku;
- **Zaliczanie do środków trwałych narzędzi i urządzeń**, których koszt nabycia lub wytworzenia w stanie nowym wynosi **mniej niż równowartość 300 EUR netto**;
- Pomijanie w inwenturze maszyn i urządzeń, których wartość wynosi w stanie używanym mniej niż 300 EUR;

Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2022 mogą być aktualizowane i uzupełniane o nowe zagadnienia. Informacje o zmianach w niniejszym dokumencie będą na bieżąco przesyłane do Koordynatorów Polskiego FADN drogą e-mailową oraz umieszczane w Aktualnościach na stronie internetowej www.fadn.pl.

Poprzednie wersje uwag metodycznych:

- rok obrachunkowy 2021 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2022/01/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2021_wersja_1_0.pdf

- rok obrachunkowy 2020 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2020/12/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2020_wersja_1_1.pdf

- rok obrachunkowy 2019 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2020/01/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2019_wersja_1_0.pdf